

Kjøp Bærekraftig webinar 04.11.2020

Dette webinaret ble holdt i regi av forsknings- og innovasjonsprosjektet «Kjøp bærekraftig», et prosjekt der forskere og anskaffelsesavdelingen i DFØ skal hjelpe offentlige organisasjoner å kjøpe mat og cateringtjenester mer bærekraftig.

De som holdt foredrag er prosjektleder Kristin Reichborn-Kjennerud og professor Nico Groenendijk begge fra OsloMet, Senter for velferds- og arbeidslivsforskning, Arbeidsforskningsinstituttet AFI, Innovasjon og virksomhetsutvikling. Kristin ga en kort oppsummering av prosjektet og dets formål, mens Nico oppsummerte informasjonen som ble samlet inn fra samtaler med prosjektets deltakere. Til slutt redegjør Professor dr. juris Finn Arnesen fra UiO: Senter for europarett, det juridiske fakultet, de rettslige rammene som prosjektet må forholde seg til.

Oppsummering av Kristin Reichborn-Kjennerud

- Kjøp bærekraftig er et prosjekt om hvordan offentlige organisasjoner kan kjøpe mat og cateringtjenester mer bærekraftig
- Prosjektet skal hjelpe små bedrifter og sosiale entreprenører å konkurrere om offentlige midler i egne kommuner.
- Man ønsker også å få offentlige organisasjoner til å bruke anskaffelsesregelverket til å stimulere bærekraft og innovasjon

Eksempel fra Toten viser at det er vilje blant politikere til å kjøpe direkte fra bønder, men det tar tid å endre innkjøpssystemet og det er dette prosjektet ønsker å fasilitere. Man må se på hvordan innkjøp foregår i hver kommune og hvordan man kan endre på systemet for å gjøre det mer bærekraftig.

Per i dag er det elleve organisasjoner som deltar og tre pilotorganisasjoner. Pilotorganisasjonene får aktiv hjelp til å identifisere hvor man er i prosessen, hvor modne innkjøpsavdelingene er, og vurdere arbeidet etter 4 år. Deltakerkommunene skal finne ut av disse tingene selv. Prosjektet skal da være til hjelp. Med i prosjektet er også OsloMet (AFI), DFØ og UiO.

Prosjektet består av syv workshops og kartlegging av hva som blir gjort annerledes etter 4 år. Informasjonen skal brukes til forskning og formidling til andre kommuner.

Dette er først og fremst et innovasjonsprosjekt som skal være til hjelp for kommunene og kommunikasjon vil være viktig for å nå ut til flest mulig. Det finner flere lignende prosjekter som man kan involvere.

En del av prosjektet er å utvikle en digital plattform som vil gjøre det lettere for offentlig sektor å gjøre innkjøp fra matprodusenter og sosiale entreprenører.

Prosjektet skal også lage en opplæringspakke, kommunikasjonsplattform, vitenskapelige artikler og delta i konferanser.

Kort oversikt over oppstartsamtaler

I perioden mai-oktober 2020 ble det foretatt intervjuer med prosjektets deltakerkommuner. Dette genererte mye informasjon. I sin presentasjon oppsummerer Nico denne informasjonen.

Blant deltakerne er det ni kommuner, en etat og et offentlig universitet. Kommunene har formannskap som form for kommunestyre.

Nico snakker kort om styreform i kommunene og om forskjeller i behov og i innkjøp av mat og cateringtjenester. Han snakker om strategier for innkjøp og anskaffelser i de ulike kommunene.

Han snakker også om målsetninger og politiske føringer for deltakerne. Disse kan bli delt inn i fire grupper: bærekraft, handle mer lokalt, sunn mat og organisering.

Nico snakker også om hvilke mål deltakere definerte for deltakelse i prosjektet. Et av disse var å utarbeide en strategi knyttet til de ulike aspektene i bærekraft. Det er også ønske om å prøve ut nye løsninger og endring av mat-systemet.

Videre forteller Nico om de ulike utfordringene til deltakerne. Disse inkluderer spørsmål rundt regelverk, oppdeling av kontraktene og informasjonsmangel.

Redegjøring av de rettslige rammene som prosjektet må forholde seg til av Finn Arnesen

Finn snakker om bakgrunnen for reglene om offentlige anskaffelser. Han snakker så om de to funksjonene som regelverket om offentlige anskaffelser har. Den ene funksjonen er å ivareta nasjonale hensyn. Den andre er å ivareta hensyn knyttet til internasjonal handel. Det snakkes også om EØS-regulering av det offentliges anskaffelser.

Finn forteller så om de fire bærebjelkene i regelverket: (1) publisitet, (2) likebehandling, (3) transparens og (4) etterprøvbarehet, kontroll og reaksjon.

Anskaffelsesrelaterte tankekors:

- Konkurransen er ofte fornuftig, men ressursbruken er forgjeves for alle utenom vinneren.
- Anskaffelsesprosessen kan bety avkall på styringsmulighet.
- Er det nødvendigvis slik at jobben blir bedre gjort av andre enn det offentlige?
- Anskaffelsesprosesser er ressurskrevende – også de gode.

Finn snakker også om bærekraftshensyn ved anskaffelser, anskl. § 5 og virkemidler man har for å ivareta bærekraftshensyn. Dette inkluderer kravspesifikasjoner, kvalifikasjonskrav tildelingskriterier og kontraktsvilkår.

Til slutt snakker Finn om eksempler fra KOFA-praksis.